

Ympäristölautakunta

Suunnittelutarveratkaisu 2024-199
Päätöspäivämäärä 16.12.2025

Pykälä 50 Juha Mara

Rakennuspaikka

81-404-3-333
Pinta-ala 442700.0Kalhonkyläntie
19630 KALHONKYLÄ

Kaava

Ei kaavaa

Hakija

Solarigo Systems Oy
Autokeskuksentie 16
33960 Pirkkala

Toimenpide

Solarigo Systems Oy hakee suunnittelutarveratkaisua aurinkovoimalan rakentamiselle Hartolan kunnassa sijaitsevan Kalhon kylän alueelle, noin 12 km kirkonkylästä lounaaseen. Hankealue koostuu useammasta pienestä alueesta ja hankkeen laajuus on yhteensä noin 96 hehtaaria, josta 90 hehtaaria on suunniteltu rakennettavan aurinkopaneelialueiksi. Hankkeen liityntäteho on noin 60 MW ja huipputeho noin 75 MWp. Aurinkopuiston yhteyteen sijoitetaan 30MW/60MWh sähkövarasto. Muut aurinkovoimapuiston alueeseen liittyvät kiinteistöt: 81-404-3-253, 81-404-3-343, 81-404-3-267, 81-404-3-298, 81-404-3-283, 81-404-3-282, 81-404-2-111

Hakemuksen liitteet

Naapurin kuuleminen
Selvitys rakennuspaikan omistus- tai hallintaoikeudesta
Asemapiirustus
Ympäristöselvitys

Lisäselvitykset ja poikkeukset

Aurinkovoimalakentän ja siihen liittyvien muuntamoiden rakentaminen kiinteistöille 81-404-3-253, 81-404-3-343, 81-404-3-267, 81-404-3-298, 81-404-3-283, 81-404-3-282 ja 81-404-2-111. Alueelle on tarkoitus rakentaa aurinkovoimala, jonka laajuus on yhteensä noin 97 hehtaaria, josta 90 hehtaaria on suunniteltu rakennettavan aurinkopaneelialueiksi. Hankkeen liityntäteho on noin 63 MW ja huipputeho noin 75 MWp. Alueen ympärille rakennetaan huoltotie sekä alue aidataan riista-/panssariaidalla. Aurinkovoimalan yhteyteen sijoitetaan 20 MW/40MWh sähkövarasto sekä rakennetaan 10 MW merikontteihin sijoitettavaa laskentakapasiteettia (datakeskus).

Voimassa olevassa maakuntakaavassa hankealueelle sijoittuu tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjaviesialue (pv), johon kohdistuvan suunnittelumääräyksen mukaan, pohjaveden suojeluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Hankealue sijaitsee lisäksi kaavassa osoitetun suojavyöhykkeen alueella (sv).

Hanke sijoittuu pääosin kaavoittamattomalle alueelle. Noin 12 ha:n hankealueosalla, on voimassa osin oikeusvaikutteinen Etelä-Hartolan ranta- ja kyläyleiskaava. Kaava on tullut voimaan 16.06.2008.

Kaavassa hankealue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M).

Hämeen Ely-keskuksen 24.3.2025 kannanoton HAMELY/445/2025 mukaan Hämeen ELY-keskus ei näe tarpeelliseksi käynnistää hankkeesta YVA-lain 13 §:n mukaisen päätöksen laatimista arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Arvion mukaan Hartolan Tyrynsuon ja Tyrynkorven aurinkovoimahankkeesta ei aiheudu hankkeen sijainti, ominaisuudet ja vaikutusten luonne huomioden sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka olisivat rinnastettavissa YVA-lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin.

Kannanoton mukaan hankkeen aineistossa on huomioitu valtatie 4 koskevassa kehittämisselvityksessä pitkän aikavälin toimenpiteeksi tunnistettu rinnakkaisyyhteys. Aurinkovoimahankkeen toteuttaminen ei selostuksen mukaan ole este rinnakkaistien linjauksen muutoksen toteuttamiseksi, mutta tulee huomioida aurinkovoimahankkeen jatkosuunnittelussa. Jatkosuunnittelussa tunnistetut vaihtoehdot aurinkovoimahankkeen toteuttamiseksi siten, että valtatie 4 rinnakkaistieyhteyden linjausmuutokset ovat toteutettavissa, tuleekin tuoda ilmi aineistossa. Hankealue sijoittuu osittain Hartolan taajama-alueen osayleiskaava-alueelle. Osayleiskaavassa hankealueen osalle on merkitty maa- ja metsätalousvaltainen alue sekä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on kulttuuri- tai luonnonmaisemaan liittyviä arvoja. Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan osayleiskaavamerkinnot eivät mahdollista hankkeen mukaista käyttötarkoitusta ja hankkeen toteuttaminen tulee edellyttämään osayleiskaavan päivittämistä tai poikkeamista osayleiskaavasta, mikäli poikkeamiselle on rakentamislain mukaiset edellytykset.

Alueesta on tehty luontoselvitys 16.12.2024. Tehdyssä selvityksessä ei havaittu sellaisia luontoarvoja, joilla olisi vaikutusta aurinkovoimalan rakentamiseen.

Selvityksen perusteiden mukaisesti luontoarvoihin ei kohdistu merkittäviä muutosvaikutuksia ja alueelle ei kohdistu luonnonsuojelualueita. Vähäiset vaikutukset alueen luontoon pyritään minimoimaan hankesuunnittelussa viranomaisohjeistuksen mukaisesti.

Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunnon mukaan, suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäänöksiä.

Tarvetta suunnittelualueen muinaisjäänösten inventoinnille ei ole. Aurinkovoimalan vaikutuksen arvioidaan olevan vähäistä maisema-arvoihin alueen rajautuessa länsipuolen harjuun ja itäpuolen metsä-/suoalueisiin.

Hankkeen vaikutusten arvioinnin mukaan vaikutukset ovat vähäiset maaperään sekä alueen pinta- ja pohjavesiin.

Vaikutukset maisema-arvoihin eivät ole merkittäviä, koska paneelien telin korkeudet ovat 3,2 - 3,5 metriä maanpinnasta sekä hankealue rajautuu länsipuolen harjuun ja itäpuolen metsä-/suoalueisiin.

Hankealueella ei ole tunnistettuja kulttuuriperintöarvoja aiemmin mainittujen kohteiden lisäksi.

Tehdyn hiilitaselaskelman mukaan vaikutus ilmastoon on positiivinen. Laskenta antaa voimalalle noin 12 vuoden toiminta-ajan, ennen kuin rakennus- ja käyttöaikaiset päästöt ovat kompensoitu.

Melua muodostuu voimaloiden inverttereiden puhaltimista, joiden turvaetäisyys on noin 100 m.

Asustusta ei kuitenkaan ole melualueen piirissä.

Heijastuksen ja häikäisyn arvioidaan olevan vähäisiä.

Luontoselvitystä päivitettiin ja luontoselvityksen päivityksen 16.9.2025 mukaan aurinkovoima-alueella ei havaittu EU:n luontodirektiivin liitteen IV eläinlajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä tai EU:n luontodirektiivin IV(b) liitteen kasvilajien esiintymiä.

Aurinkovoima-alueella ja sähkönsiirtoreiteillä tehdyt havainnot eivät ole havainnon laadun tai lajin lakisääteisen aseman vuoksi sellaisia kohteita, jotka olisivat tiukasti lailla suojeltuja. Selvityksissä tunnistettiin mahdollisuuksien mukaan huomioitavia luontokohteita (Kuva 13), jotka suositellaan huomioidavan ja säästettävän maankäytössä mahdollisuuksien mukaan raportissa esitettyjen toimenpide-ehdotusten mukaisesti.

Eteläisimmän aurinkovoima-alueen lävistävä pelto-oja ja itärajan oja penkereineen suositellaan säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisena pesimälinnuston suojelemiseksi ja turvaamiseksi.

Kohteiden säilyttäminen luonnontilaisena parantaa niiden sopivuutta potentiaalisina viitasammakon elinympäristöinä. Soimasuon koillispuoleinen metsäalue on suositeltavaa säästää mahdollisuuksien mukaan vanhan metsän lintulajiston suojelemiseksi. Soimasuon lounaiskulma voidaan säästää teeren soidinalueena. Sähkönsiirtoreittien eteläpuoliset Hakalanlammit sekä useita vesikuoppia ja lammikoita arvioitiin viitasammakolle potentiaalisesti sopiviksi elinympäristöiksi. Kohteisiin ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia, mikäli niiden veden määrä tai veden laatu eivät muutu merkittävästi rakentamisen tai toiminnan aikana. Mikäli vesikuoppia poistuu rakentamisen seurauksena, voidaan vastaavasti sopivia hitaasti virtaavia vesialueita luoda korvaaviksi elinympäristöiksi nykyisten kohteiden lähelle. Mikäli vesiensuunnittelussa on välttämätöntä tehdä muutoksia viitasammakolle potentiaalisesti sopiviin kohteisiin, on viitasammakoiden esiintyminen kohteilla suositeltavaa tarkistaa ennen rakentamista. Sähkönsiirtoreittien varrella sijaitseviin kasvillisuus- ja luontotyyppikohteisiin kohdistuvat vaikutukset voidaan välttää rajaamalla kohteet maastoon rakentamisen ajaksi ja välttämällä kasvillisuuden ja puuston poistoa kohteilta.

Tehdyn vesistöselvityksen mukaan virtaamien lisääntymiset aurinkovoimala hankkeen toteutuessa ovat lähinnä lyhytaikaisia ja kuormituspiikit ajoittuvat rankkasateiden tai lumensulamisen aikaan. Rankkasateen aikainen virtaama alueelta on suurempaa kuin lumen sulamisen aiheuttama virtaama. Paneelien asentamisen lisäksi yksittäinen valunnan kasvua aiheuttava toimenpide on puuston hakkuu. Vaikka virtaamat rankkasateiden aikaan kasvavat hieman, hankealue on hyvin tasaista ja hankealueen keskikaltevuusvaihtelut pieniä. Lisäksi alueella on paljon pinta- ja oja- ja ojastoja. Tästä johtuen suuri osa vedestä pidättyy hankealueen ojastoissa, virtaamat tasaantuvat ja vesi purkautuu hitaammin alapuolisiin vesistöihin. Virtaamat normaaliolosuhteissa hankealueella ja sen purkuojoissa ovat melko matalia. Aurinkovoimalan ja paneelikentän rakentaminen vaikuttaa purkuojoihin hetkellisesti kuormitusta lisäävästi, mutta toiminnan aikana aurinkovoimalalla oletetaan olevan positiivista vaikutusta purkuojien vesistön tilaan.

Suurimmat vesistöihin vaikuttavat tekijät muodostuvat yleensä rakentamisen aikana. Rakentamisella ja aurinkovoimalahankkeen toiminnan aikana ei arvioida olevan vaikutusta alueen vedenjakajiin, vesimuodostumiin tai vesien virtaussuuntiin muualla kuin hankealueen ojissa.

Rakennusvaiheen maanmuokkaustoimien tulee rajoittua pohjaveden pinnan yläpuolelle.

Pohjavesialueen sijainti tulee ottaa huomioon myös muussa rakentamisessa ja mm. hankkeen sähköasemaa suunniteltaessa. Alueen pohjavesialueille ollaan laatimassa suojelusuunnitelmaa, mikä tulee ottaa huomioon aurinkovoimalahankkeen suunnitteluvaiheessa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että aurinkovoimalan vaikutukset kokonaisuudessaan Kalhonjoen ja Joutsjärven – Tainionvirran valuma-alueille arvioidaan vähäisiksi, kun vesiensuojelusuunnitelman toimenpiteet toteutetaan riittävässä laajuudessa. Ajoittaisia kohtalaisia vaikutuksia alapuolisiin purkuojoihin voi ilmetä maanmuokkaus- ja rakennusvaiheissa sekä rankkasateiden tai lumen sulamisen yhteydessä, mutta nämä ovat lyhytaikaisia vaikutuksia ja ne pyritään aktiivisesti minimoimaan rakennettavilla vesiensuojelutoimenpiteillä.

Vesistönsuojelutoimenpiteiden ehdotuksina on suositeltu hankkeen rakentamisen ajoittamista keväälle ennen lumien sulamista tai kesällä, oja- ja ojastosuunnitelman tekemistä sekä laskeutusaltaiden rakentamista, jotka esitetään ennen rakentamisen aloittamista.

Vesienhallintasuunnitelman 15.10.2025 mukaan aurinkovoimalan toiminta ei vaadi hankealueen kuivattamista tai kuivana pitämistä. Luontoselvityksen tulosten perusteella rakentaminen tulee toteuttaa pesintälintukauden ulkopuolella syys- ja maaliskuun välissä (Ecobio Oy). Perustustyöt ja paalutus suositellaan toteutettavan roudan aikaan, jolloin maa on kantavaa. Erityisesti rakennustöiden tekemistä kevättulvien ja syksyn rankkasateiden aikaan alueella tulee välttää.

Olemassa olevia sarkaojia ja purkuojoja hyödynnetään aurinkovoimalan vesienhallinnassa mahdollisimman paljon. Virtaussuuntia ei muuteta ja uusia, matalahkoja ojastoja (0,5 m) tehdään ainoastaan pakollisilta osin siellä, missä vesien johtaminen hankealueelta sen vaatii. Sarkaojia voidaan perata, missä se on umpeenkasvun myötä tarpeen, mutta ojiin jätetään kasvillisuutta. Niinimäen peltoalue ja erityisesti sen ojat on todettu hankealueen merkittävimäksi linnustoarvoksi hitaasti virtaavien ja kasvillisuuden peittämien ojien vuoksi. Ojia perataan vain toispuoleisesti, jolloin toisen penkan kasvillisuus pensaineen voitaisiin jättää paikoilleen. Tarpeetonta kantojen poistoa oja- ja ojastoista tulee välttää ojapenkan sortumisen ja maa-aineksen huuhtoutumisen ehkäisemiseksi.

Ojalevennyksillä ja matalilla allastuksilla hidastetaan virtaamia ja saadaan hienoainekset laskeutumaan. Settipatojen avulla pyritään estämään ravinne- ja kiintoainekuormitusta alapuolisissa vesistöissä.

Rakentamisessa tulee huomioida erityisesti sijainti Kalhon pohjavesialueella. Kalhon pohjavesialueelle on tehty suojelusuunnitelma, jonka suosituksia tulee noudattaa rakentamisessa Pohjavesialueelle sijoitettavan aurinkovoimalan muuntamoita ei tule sijoittaa pohjaveden muodostumisalueelle. Muuntamot tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueen ulkopuolelle tai varustaa riittävin suojauksin. Pohjavesialueille ei tule rakentaa öljyä sisältäviä pylväsmuuntamoita, vaan käyttää puistomuuntamoita. Puistomuuntamot varustetaan suoja-altailla. Alueilla, joilla puistomuuntamoiden käyttö ei ole mahdollista, tulee pylväsmuuntamoissa käyttää öljynä biopohjaista öljyä, josta ei maaperään päästessä aiheudu riskiä pohjavedelle.

Pohjavesiselvityksen 19.11.2025 mukaan rakennettaessa aurinkovoimala tulee suunnitella niin, että vaikutukset pohjaveteen minimoidaan. Rakenteissa ja perustuksissa täytyy erityisesti välttää maaperän rikkoutumista ja syvälle pohjaveteen saakka ulottuvia rakenteita. Suunnittelun lähtökohtana tulee olla muuntamoiden sijoittaminen pohjavesialueen ulkopuolelle. Jos muuntamoiden sijoittaminen ulkopuolelle ei ole mahdollista, tulee ne sijoittaa mahdollisimman lähelle pohjavesialueen ulkorajaa ja vähintäänkin pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolelle ja ne tulee suojata asianmukaisesti tuplasuojauksella (Pohjois-Savon Ympäristökeskus, 2007).

Hankkeen vaikutukset pohjaveden määrään aiheutuvat pääosin metsähakuista ja alueen pitämisestä puuttomana toiminnan aikana. Suurimmat vaikutukset aiheutuvat hankealueen keskellä sijaitsevan metsäisen alueen (alue 3, pinta-alaltaan 6 ha) raivaamisesta aurinkovoimakäyttöön. Alue sijaitsee kokonaisuudessaan pohjaveden muodostumisalueella. Metsäalueilla pyritään välttämään turhaa pintamaan muokkausta tai ojastojen kaivuuta.

Kantoja ei poisteta eikä niitä saa haudata maahan pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi. Metsäalueilla tehdään maantasausta lähinnä huoltotiestön osalta.

Pohjaveden laatuun voi vaikuttaa rakentamisaikana maanmuokkaus, kaivu ja aurinkopaneelien perustusten asentaminen. Ne voivat aiheuttaa vähäistä tilapäistä pohjaveden samentumista paikallisesti maanmuokkauskohteen välittömässä läheisyydessä. Pohjaveden pinnankorkeus ei ole saatujen lähtötietojen mukaan erityisen lähellä maanpintaa (3,2–5,6 m). Aurinkopaneelien perustukset (ruuvipaalut) voivat ulottua lähelle pohjavesipintaa tai vähäisesti sen alle. Perustusmenetelmä on kevyt. Maanmuokkaus ja kaivu eivät ulotu pohjaveden pinnan alapuolelle.

Maanmuokkauksen, kaivun ja aurinkopaneelien perustuksen vaikutuksen arvellaan olevan vähäistä, tilapäistä ja paikallista.

Hämeen Ely-keskuksen lausunto 24.03.2025, ehdollinen;

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan aurinkovoimalan rakentaminen saattaa edellyttää vesilain mukaista lupaa, siitä mahdollisesti aiheutuvien pohja- ja pintavesivaikutusten vuoksi.

Vesilupa voi olla tarpeen erityisesti siinä tapauksessa, että ojitus tai rakentaminen ulottuu pohjaveteen niin, että siitä aiheutuu haitallisia muutoksia pohjaveden laatuun tai määrään tai ojitus tai rakentaminen aiheuttaa happamien sulfaattimaiden takia alueelta lähtevien vesien happamoitumista.

Hakemusasiakirjojen mukaan alueelle tehdään ojitussuunnitelma ja maaperä tutkitaan ennen rakennusluvan hakemista. Hämeen ELY-keskus katsoo, että alueella on tehtävä tarkempi tutkimus mahdollisten rikkipitoisten maakerrosten esiintymisestä ja syvyydestä. Vasta ojitussuunnitelman ja lisätutkimusten tulosten perusteella ELY-keskus pystyy ottamaan kantaa siihen, soveltuuko alue aurinkovoimalarakentamiseen sekä hankkeen vesiluvan tarpeeseen.

ELY-keskuksen näkemys on, että muuntamot ja sähkövarasto tulee jatkosuunnittelussa sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Jos tämä ei ole mahdollista, tulee mahdollisiin öljyvuotoihin varautua ns. kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti ja tapauskohtaisella riskinarviolla varmistaa, ettei öljyvuodoista voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet.

Hankealue rajautuu osin Kalhonkyläntiehen, joka on valtion hallinnoima maantie (mt 15035). Lisäksi hankeselostuksen mukaan kulkuyhteys aurinkovoimalan alueelle toteutetaan kahdella Kalhonkyläntieltä olemassa olevalla sivutiellä ja yhdellä liittymällä länteen Alhokorven hankealueelle. Käytettäessä olevia yksityistieliittymiä, tulee ELY-keskukselta varmistaa, että liittymä on käyttötarkoitukseltaan soveltuva nyt kyseessä olevan hakemuksen kaltaiseen toimintaan. Tarvittaessa liittymille tulee hakea käyttötarkoituksen muutos ELY-keskukselta. Mikäli olemassa olevan maantieliittymän käyttö edellyttää parantamistoimenpiteitä, tästä aiheutuvat kustannukset ovat hanketoimijan vastuulla. Mahdollisista parantamistoimenpiteistä tulee olla yhteydessä Uudenmaan ELY-keskukseen.

Hankeselostuksessa esitetään alustavat kaapelireiitit, ja kaapelit on tarkoitus sijoittaa sen mukaan Nuoramoihentien ja Välttimäentien varteen ja selostuksen mukaan kaapelireiiteille tullaan hakemaan sijoituslupa. Lupa tulee hakea ELY-keskukselta, mikäli kaapelit sijoitetaan teialueelle. ELY-keskus lisäksi muistuttaa, että aurinkovoimalan rakenteiden, mukaan lukien mahdolliset aidat ja perustukset tulee sijoittaa kokonaisuudessaan maantien suoja-alueen ulkopuolelle. Maantien suoja-alue ulottuu yhdysteillä 20 metrin päähän ajoradan keskilinjasta.

Hankealueen lähistössä on havaintoja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajista kirjoverkkoperhosesta. Hankealueelta on selvítettävä lajille potentiaaliset elinympäristöt ja tarvittaessa laadittava selvitys lajin esiintymisestä. Hankesuunnitelmassa on huomioitava eläinten mahdollisuus liikkua itä-länsisuuntaisia ekologisia käytäviä pitkin.

ELY-keskus katsoo, että aurinkopaneeleiden sijoittaminen metsämaalle ei ole lähtökohtaisesti suositeltavaa metsäkadon ja siitä aiheutuvien hiilinielu- ja varastomenetysten vuoksi. Turvemaille sijoituessaan aurinkovoimala on tärkeää pyrkiä toteuttamaan niin, että orgaanisesta maa-aineksesta vapautuvan hiilidioksidin määrä voidaan minimoida vedenpinnan tasoa säätämällä.

ELY-keskus katsoo myös, että hiilitaseeseen liittyvien tarkastelujen lisäksi hankkeen ilmastovaikutusten arviointiin on myös syytä sisällyttää myös arviointi ilmastoriskien hallintaan liittyvistä tarpeista, jotka voivat liittyä erityisesti rankkasateiden aiheuttamien hulevesiin sekä alueen paloherkkyyteen.

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeelle tulee hakea suunnittelutarveratkaisun lisäksi poikkeamislupaa voimassa olevasta yleiskaavasta niiltä osin kuin hankealue sijoittuu osayleiskaava-alueelle. Mikäli poikkeamista ei ole haettu ennen 1.1.2025, sovelletaan siihen rakentamislakia. Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella Hämeen ELY-keskus ei pidä Soimasuon aurinkovoimalan tapauksessa suunnittelutarveratkaisua tarkoituksenmukaisena välineenä hankkeen toteuttamiseksi. Edempänä lausunnossa eriteltyjen selvitystarpeiden ja rakentamisen vaikutusten vuoksi ELY-keskus katsoo, että alueen suunnittelu on tarkoituksenmukaista toteuttaa kaavalla.

Hämeen Ely-keskuksen lausunto 9.12.2025, HAMELY/563/2025 ehdollinen;
ELY-keskus pitää erittäin tärkeänä, että jatkosuunnittelussa pidetään kiinni suunnittelun lähtökohdista myös muuntamoiden sijoittamisen osalta, eikä muuntamoita suunnitella pohjaveden muodostumisalueelle. Muodostumisalueelle sijoitettaviin öljymuuntajiin liittyy riski pohjaveden pilaantumisesta.

Hakemuksessa suositeltujen toimenpiteiden lisäksi erityisesti kokonaisuudessaan pohjaveden muodostumisalueelle sijoittuvalla loholla 3 rakentamisen aikaisia pohjavesivaikutuksia voitaisiin vähentää toteuttamalla rakentamista vaiheittain. Vaiheittaisessa rakentamisessa maan muokkausta vaativia toimenpiteitä tehtäisiin saman aikaisesti enintään 2–3 ha:n laajuisella alueella ja seuraavaan vaiheeseen siirryttäisiin vasta, kun pohjaveden laadun ja määrän vaihteluita tasaavan kasvillisuuden palautuminen alueelle on varmistettu.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että hankkeesta ja hankealueen pohjavesiolosuhteista käytettävissä

olevien tietojen perusteella hankkeelle tulee hakea vesilain mukaista lupaa tai pyytää ELY- keskukselta erillinen lausunto vesiluvan tarpeesta suunnittelun tarkennuttua. Erityisesti lohkojen 1B, 2D ja 3 pohjavesialueelle sijoittuvilla osilla maanmuokkaus, kaivu ja rakentaminen sekä kuivatukseen, vesien johtamiseen ja käsittelyyn tehtävät rakenteet voivat muuttaa pohjaveden muodostumisolosuhteita, pinnan korkeutta ja laatua niin, että siitä aiheutuu vesilain 3 luvun 2 §:n tarkoittamaa pohjavesiesiintymän tilan ja käyttökelpoisuuden huonontumista.

Viitasammakon (luontodirektiivin liitteen IV (a) laji) esiintymisestä hankkeen vaikutusalueella ei ole selvyttä kahdesta luontoselvityksestä huolimatta. Hankkeen suunnitelmat eivät ole vielä tarkentuneet sähkönsiirtoreitin osalta. ELY-keskus huomauttaa, että maakaapeloinnissa on huomioitava viitasammakon mahdollinen esiintyminen Hakalanlammilla. Näin ollen lajin esiintyminen Hakalanlammilla tulee selvittää tai varmistaa muin toimin, ettei rakentamisen aikainen kiintoaineskuormitus heikennä lampea ja mahdollista viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, jonka heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 § nojalla kiellettyä. Sähkönsiirtoreitti sijaitsee Hakalanlammien pintavesien valuma-alue eli rakentamisen aikainen kiintoaineskuormitus voi heikentää lampea. Luontoselvityksessä lieventämiskeinoiksi esitetään kaapelin sijoittamista Kalhonkylätien länsipuolelle ja Nuoramoihentien pohjoispuolelle sekä tieojitusten virtaamamäärien ja –suuntien säilyttämistä ennallaan.

ELY-keskus esittää, että rakennustyöt suoritetaan lintujen pesintäkauden ulkopuolella syyskuun ja maaliskuun välisenä aikana.

Datankäsittelykeskuksen lisääminen suunnittelutarvehakemukseen osoittaa Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan selkeästi sen, että hanke tulee ratkaista kaavoituksella, mihin myös hallinto-oikeudet ovat viimeaikaisissa päätöksissään päätyneet vastaavan kokoluokan aurinkovoimahankkeissa.

Hämeen ELY-keskus viittaa aiempaan lausuntoonsa 16.4.2025 HAMELY/563/2025 muilta kuin tässä lausunnossa esitettyjen asioiden osalta.

Hakijan vastine 09.12.2025;

Solarigo Systems Oy hakee suunnittelutarveratkaisua Hartolan Soimasuon ympäristöön 75 MWp:n aurinkovoimalan rakentamiselle, jonka yhteyteen on määrä sijoittaa sähkönkäyttöteholtaan 20 MW:n sähkövarasto sekä 10 MW:n datankäsittelykeskus.

Muuntamoiden sijoittelussa tullaan huomioimaan ELY-keskuksen lausunto. Öljymuuntamoita ei sijoiteta varsinaiselle pohjaveden muodostusalueelle ja mikäli pohjavesialueelle on jätettävä muuntamoita, ne sijoitetaan mahdollisimman lähelle ulkorajaa asianmukaisella tuplasuojauksella. Hakemuksen layout-piirustuksessa muuntamot on vielä alkuperäisillä paikoilla. Muuntamoiden sijoittelu huomioidaan tarkemmin rakennuslupavaiheessa.

Vesienhallintasuunnitelmaa tarkennetaan suunnittelun edetessä, jonka jälkeen hakija valmistautuu pyytämään ELY-keskukselta erillistä lausuntoa vesiluvan tarpeesta.

Hankkeeseen lisätty datankäsittelykeskus koostuu viidestä siirrettävästä merikontista, joiden yhteenlaskettu teho on 10MW. Datankäsittelykeskus tuo hankealueelle sähkön kulutusta ja hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria. Mikäli datankäsittelykonttien katsotaan vaativan kaavoitusta, Solarigo esittää, että haettu suunnittelutarveratkaisu ratkaistaan ilman datakäsittelykeskusta ja datanlaskentakeskus luvitetaan mahdollisessa erillisessä lupaprosessissa myöhemmin.

Seismologisen valvonta-aseman suojavyöhykkeen vaatimukset tulee selvittää.

Uudenmaan Ely-keskuksen lausunto UJELY/2179/2025, 28.4.2025, ehdollinen; Maantien 15035 suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteista 44 §). Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aittaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai

jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 1. mom.). Aurinkovoimala sekä siihen liittyvät rakenteet tulee sijoittaa kokonaisuudessaan maantien suoja-alueen ulkopuolelle.

Mikäli hankkeelle myönnetään rakentamisen lupa, tulee uudelle liittymälle hakea lupaa. Mikäli kyseessä on olemassa oleva liittymä, tulee liittymälle hakea liittymän käyttötarkoituksen muutoslupaa. Hakuohjeet ja -lomakkeet löytyvät ELY-keskuksen verkkosivuilta osoitteesta <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/liittymat>. Liittymälupahakemukseen tulee liittää kopio naapurin lausunnosta (UUDELY/2179/2025) sekä selvitys kiinteistön rakennusoikeudesta. Liittymälupa on maksullinen. Liittymäluvassa annetaan tarkemmat ohjeet ja ehdot liittymän rakentamiseksi.

Liittymän paikkaa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon, että liittymien välinen etäisyys tulee olla vähintään 50 metriä. Nopeusrajoituksen ollessa 80 km/h, tulee liittymänäkemän olla vähintään 200 metriä. Liittymisnäkemä mitataan vähintään 6 metrin etäisyydeltä tien reunasta 1,1 metrin korkeudelta katsottuna. ELY-keskuksen liikenneturvallisuuteen perustuvat vaatimukset liittymisnäkemäalueesta on, että liittymässä tulee olla vähintään alla olevan kuvan mukainen näkemäesteistä vapaa alue. Liittymän näkemäalueelle ei voi istuttaa 1,1 m korkeampaa kasvillisuutta eikä rakentaa aitaa tai muuta rakennelmaa.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue suhtautuu kielteisesti hulevesien ja puhdistettujen jätevesien johtamiseen maantien sivuojaan.

Aurinkopaneeleista mahdollisesti aiheutuva heijastus ei saa vaikuttaa maantien 15035 liikennöintiin tai liikenneturvallisuuteen.

Mikäli hankkeessa on tarve sijoittaa kaapeleita maantien tiealueelle, tulee kaapeleille hakea sijoituslupaa. Hakuohjeet ja -lomakkeet löytyvät osoitteesta: <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/kaapelit-johdot-ja-putket-tiealueella>.

Tämä lausunto on oltava käsillä, kun rakentamisesta päättävä viranomainen harkitsee Maankäyttö- ja rakennuslain taikka muun lainsäädännön edellytyksiä luvan myöntämiseksi suunnitellulle hankkeelle. Mikäli kunnan viranomaisen katsoo, että asia koskee ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat tai elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueita, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja vastuualueita erikseen.

Uudenmaan Ely-keskuksen päivitettyssä lausunnossa todetaan, että heillä ei ole lisättävää aikaisemmin annettuun lausuntoon 28.4.2024 UUDELY/2178/2025 ja pysyvät antamassaan lausunnossaan.

Päijät-Hämeen maakuntamuseon lausunto 28.10.2024:

Museolla ei ole hankkeesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristön osalta Museo toteaa, ettei suunnittelualueella sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman kohteita. Museolla ei ole näin ollen huomauttamista hankkeeseen rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman osalta.

Kaavoitusviranomaisen lausunto 24.04.2025, puoltava; Puoltava

Haettu Soimasuon aurinkovoimalahanke on alueidenkäytöllisesti pääosin luonteva. Esitetyllä hankealueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Ainoastaan hankkeen pienin osa-alue, Kalhonkyläntien länsipuolinen Alhonkorpi, sisältyy osin oikeusvaikutteiseen Etelä-Hartolan ranta- ja kyläyleiskaavaan. Alhonkorven osa-alue ja sen lähiympäristö on yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Koko hankealue lähiympäristöineen on luonteeltaan maa- ja metsätalousaluetta, ja sen lähialueella on vain vähän asuinrakennuspaikkoja.

Hanke- ja lähialueilla ei ole vireillä eikä edes ennakoitavissa uusia kuntatason kaavahankkeita, koska tämän hankesuunnitelman lisäksi ei ole tiedossa muita alueidenkäyttöllisiä hankkeita. Esitetty aurinkovoimalahanke ei siis aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Hankealueen useat osa-alueet koostuvat pääosin viljelyskäyttöön muokatusta entisestä turvetuotantoalueesta. Haettu aurinkovoimalahanke on siis pääsääntöisesti esitetty luontevaan sijaintiin, josta ei muodostu merkittäviä haittavaikutuksia esim. maisema-arvoihin, rakennettuun ympäristöön, virkistystarpeisiin tai asuinpaikkoihin.

Hankealueen 96 hehtaarin kokonaislaajuuden vuoksi tulee lähtökohtaisesti harkita, edellyttääkö

hankkeen toteuttaminen kaavan laadintaa ja voimaantuloa. Kaupunkisuunnitteluyksikkö pitää kuitenkin tässä tapauksessa suunnittelutarveratkaisua riittävänä menettelynä, koska jo edellä todetusti esitetty hanke ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Alueen suunnittelussa kaavoitusprosessi varmistaisi mm. tarvittavien selvitysten ja vaikutusten arvioinnin kattavuuden. Mutta myös suunnittelutarveratkaisun prosessissa voidaan selvitystietojen riittävyys varmistaa, ja selvitysten täydentämistarpeista on jo saatu tietoa toisessa viranomaislausunnossa. Selvitysten täydentäminen voitaneen ainakin osittain hoitaa myös rakentamislupavaiheessa.

Seismologianlaitoksen lausunto 28.4.2025, puoltava; Seismologian instituutille toimitetun dokumentin "Suunnittelutarveratkaisu, Soimasuon aurinkovoimala"

perusteella katsomme, että suunniteltu aurinkovoimala ei aiheuta sellaisia häiriöitä, mitä maakuntakaavan Seismologisen valvonta-aseman suojavyöhyke tarkoittaa. Seismologian instituutilla ei siis ole mitään vaatimuksia suunnitellun aurinkovoimalan suhteen.

Naapureita on kuultu lehtikuulutuksella 27.02.2025 sekä lähimmät rajanaapurit erikseen erillisillä kuulemiskirjeillä.

Määräaikaan mennessä hankkeesta ei tullut huomautuksia.

Hankkeen osalle on myönnetty poikkeamislupa 81-2025-31, joka on lainvoimainen 30.12.2025.

Hakijan esittämät poikkeukset ja selvitykset:

Alue on kaavoittamaton. Alue on entistä turvesuota, joka nykyisin viljelykäytössä. Alueelle haetaan suunnittelutarveratkaisua, jolla mahdollistetaan yllä esitetyn aurinkovoimapuiston rakentaminen. Aurinkopaneeliliniat ovat maa-asenteisia kevyt rakenteisia rakennelmia, joihin aurinkopaneelit ja invertterit kytketään. Muuntamorakennukset muodostavat rakennusoikeutta.

Päätös

Hyväksytty

Ympäristölautakunta päättää myöntää haetun suunnittelutarveratkaisun 81-2024-199 seuraavin ehdoin:

Rakennuslupaa on haettava vuoden sisällä suunnittelutarveratkaisun lainvoimaisuudesta.

Hankkeelle on Hämeen Ely-keskuksen kannanotto YVA-menettely tarpeesta 24.3.2025, HAMELY/445/2025.

Hämeen Ely-keskuksen lausunto tulee pyytää aurinkovoimalan rakennuslupahakemuksesta.

Hämeen Ely-keskuksen lausunnon HAMELY/563/2025, 16.4.2025 sekä päivitetyn lausunnon 9.12.2025 ehtoja tulee noudattaa rakentamisen aikana.

Uudenmaan Ely-keskuksen lausunnon UUDELY/2178/2025, 28.4.2025 ehtoja tulee noudattaa rakentamisen aikana.

Aurinkopaneeleista mahdollisesti aiheutuva heijastus ei saa vaikuttaa maantien 15035 liikennöintiin tai liikenneturvallisuuteen.

Mikäli hankkeessa on tarve sijoittaa kaapeleita maantien tiealueelle, tulee kaapeleille hakea sijoituslupaa. Hakuohjeet ja -lomakkeet löytyvät osoitteesta: <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/kaapelit-johdot-ja-putket-tiealueella>.

Tämä lausunto on oltava käsillä, kun rakentamisesta päättävä viranomainen harkitsee Maankäyttö- ja rakennuslain taikka muun lainsäädännön edellytyksiä luvan myöntämiseksi suunnitellulle hankkeelle.

Mikäli kunnan viranomainen katsoo, että asia koskee ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat tai elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueita, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja vastuualueita

erikseen.

Ennen rakennusluvan myöntämistä on hankkeeseen ryhtyvän esitettävä liittymislupa sähköverkkoon sekä osoittaa hyväksyty reitti sähköverkkoon.

Alueen tarkennettu pintavesien hallintasuunnitelmaa 15.10.2025 sekä pohjavesien suojelusuunnitelmaa 19.11.2025 tulee noudattaa rakentamisen aikana sekä tulevan käytön aikana. Pohjaveden pintaa ei saa alentaa rakentamisen ja aurinkovoimalakentän käytön aikana. Mikäli veden pintaa on tarpeen laskea rakentamisen tai aurinkovoimalakentän käytön aikana, niin hankkeelle tulee hakea vesilain mukainen lupa.

Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja lähetetään tiedoksi Hämeen Ely-keskukselle.

Perustelut:

Hanke sijoittuu pääosiltaan kaavoittamattomalle alueelle.

Yleiskaava-alueen osalle on myönnetty poikkeamislupa 81-2025-31, joka on lainvoimainen 30.12.2025.

Rakennusvalvonta katsookin, että viiden erillisen ja siirrettävän datakeskuksen kontin rakentaminen aurinkovoimalan yhteyteen ei ole merkittävä.

Rakentaminen ei siten haittaa kaavoitusta, ei vaikeuta alueiden käytön muuta järjestämistä eikä johda vaikutukseltaan merkittävään rakentamiseen.

Myös rakentamislain 42 §:n mukaan alle 30 k-m²:n rakennukset eivät vaadi rakentamislupaa, joten luvituksen kynnys arvioidaan erikseen rakentamisluvan yhteydessä.

Hakija on hakemuksen täydennyksessään toimittanut sekä huomioinut vaaditut ja pyydyt selvitykset sekä vielä erikseen vastineessaan 09.12.2025 kertonut, että lausunnoissa olevat asiat huomioidaan rakentamisluvassa.

Alue on jo pääosiltaan kaavoitettu energiantuotantoalueeksi.

Turvetuotannon ympäristölupa on päätetty vuonna 2020. Alkuperäisen ympäristöluvan mukaan turpeen nostoa olisi kuitenkin voinut jatkaa ainakin 31.12.2026 asti.

Alueen tilanne paranee siten huomattavasti sen alkuperäisestä käytöstä. Pääosa alueesta on jo valmiiksi puutonta aluetta ja siten soveltuvaa aurinkovoimala alueeksi. Puustoa joudutaan kaatamaan osalta alueesta, joka on pääosin energia- tai kuitupuuta. Vanhoja metsiä ei siten alueelta kaadeta. Alkuperäisessä ympäristöluvassa 30/2016/2, Dnro ESAVI/5140/2015 on todettu, että alueen kuivatusvedet käsitellään kasvillisuuskentällä sekä käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Laviassuon olosuhteissa.

Alueella on olemassa pohjavesitarkkailujen pisteitä, joita on päätöksen mukaan seurattu. Seurannan mukaan toiminnasta ei ole ollut vaikutusta pohjavedenpinnantasolle ja laadulle.

Kun huomioidaan tulevan toiminnan luonne, niin voidaan todeta, että aurinkovoimalakentän käyttö ja rakentaminen aiheuttaa vähemmän haittaa alueen vieressä olevalle pohjavedelle kuin aikaisempi turvetuotanto. Myös alueen tuleva käyttö on luonnolle, ympäristölle ja alueen naapureille haitattomampaa kuin turvetuotannon aiheuttama haitta.

Aurinkovoimalan rakennusluvassa tullaan edellyttämään erillistä alueen pinta- ja pohjavesienhallintasuunnitelmaa ennen rakentamiseen ryhtymistä.

Aurinkovoimalakentän rakentaminen ei vaadi merkittävää infran rakentamista, vain liittyminen sähköverkkoon on rakennettava. Alueella on jo olemassa tiestö. Aurinkopaneelikentän väliin on jätetty riittävästi kulkuväyliä sekä riistapolku. Alueella oleva kosteikko kunnostetaan ja säilytetään lintujen levähdys- ja pesimäalueena.

Rakentamisella ei ole vaikutusta alueen muuhun käyttöön tai kaavoitukseen ja sillä ei vaikeuteta alueen muuta ja maankäyttöä. Alue on jo pitkään ollut energiantuotantoalueena ja aurinkovoimalasta on vähemmän haittaa naapureille, maanomistajille ja alueen läheisyydessä liikkuville kuin

turvetuotantoalueesta. Esitetty hanke ei siten aiheuta haittaa kaavoitukselle tai sen toteutumiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle eikä aiheuta haitallista yhdyskuntakehitystä.

Hankkeeseen ryhtyvä on laajasti selvittänyt hankealueen vaikutukset maaperään, luontoarvoihin, vesihallintaan sekä pohjaveteen. Aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisun sekä rakennusluvan myöntämisen ehtona on, että tehtyjen selvityksien ehtoja tulee noudattaa, jotta alueen ominaispiirteet ja arvot muuttuvat mahdollisimman vähän.

Esitetty rakentaminen ei siten myöskään johda vaikutukseltaan merkittävään rakentamiseen (MRL 137 §).

Kaupunkisuunnittelu on lausunnossaan 25.4.2025 puoltanut hanketta.
Ympäristönsuojeluviranomainen on lausunnoissaan 30.04.2025 ja 4.12.2025 on puoltanut hanketta.

Naapureita on kuultu ja määräaikaan ei saapunut huomautuksia hankkeesta (MRL 133 §).

Sovellatut oikeusohjeet

MRL 16, 133, 137 ja 142 §:t
MRA 69 §
Hartolan kunnan rakennusjärjestys
Rakennusvalvonnan toimintaohje

Hartolassa 16.12.2025

Päätös tiedoksi

Muu osapuoli: Hämeen Ely-keskus, kunnan asiointilomake

Rakentaminen edellyttää tämän suunnittelutarveratkaisun nojalla haettavaa rakennuslupaa. Rakennuslupaa on haettava vuoden kuluessa siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman.

VALITUSOSOITUS Tähän päätökseen tyytymättömällä on oikeus tehdä valitus Hämeenlinnan Hallinto-oikeudelle.

Päätöksen antopäivä 22.12.2025

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen yllä mainittuna päivänä. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon sen antopäivänä.

Valitusaika on 30 (kolmekymmentä) päivää yllä mainitusta antopäivästä luettuna, sitä päivää kuitenkin mukaan lukematta.

Kirjallinen valitus tulee osoittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle. Valituksen voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai lähetin välityksellä tai postitse. Valituksen tulee olla perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä hallinto-oikeuden aukioloaikana.

Mikäli valitusajan viimeinen päivä on arkilauantai, pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto, valituksen voi toimittaa perille ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä

Valittajan tai hänen asiamiehensä tulee allekirjoittaa valituskirjelmä. Kirjelmästä tulee käydä ilmi, miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja millä perusteella. Kirjelmään on liitettävä mukaan:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä ja
- muu mahdollinen selvitys, johon halutaan vedota, mikäli sitä ei ole jo aikaisemmin esitetty.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden postiosoite Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna

sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi, vaihde 029 5642200, asiakaspalvelu 029 5642210, fax 029 5642269